

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Cena oglasom je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Vojni zakon.

(Dalje.)

§ 26.

Ugodnost enoletne prezenčne službe v vojni mornarici dosežejo ne oziraje se na to, če so bili potrjeni prostovoljno ali pri glavnem ali pa — opravičeno — pri naknadnem naboru, — vsi oni tuzemei, ki pripadajo najkasneje 1. marca onega leta, v katerem se izvrši njihov nabor, eni izmed tu navedenih kategorij:

a) kapitani in poročniki trgovske mornarice z brevetom;

b) pomorščaki po poklicu, ki imajo končno spričevalo z izpitom kake tuzemske navtične (mornariške) šole ali pa spričevalo kake inozemske navtiške šole, da so jo dovršili, in pa ki so bili vkrcani najmanj eno leto na kaki ladiji z daljšo vožnjo ali tudi večje obrežne vožnje v izvrševanju svojega poklica;

c) redni slušatelji na kaki tehnični višji šoli, ki se posvete strojništvu (pouku glede strojev);

d) absolvirani učenci mehanično-tehničnega oddelka kake višje obrtne šole ali pa oni, ki so učenci na c. kr. trgovski in navtiški akademiji v Trstu obstoječega kurza za gradnjo ladij in pa ki imajo zrelostno spričevalo, oziroma spričevalo usposobljenosti za gradnjo morskih ladij.

Oni pomorščaki po poklicu, ki so bili potrjeni potom naborov z ugodnostjo enoletne prezenčne službe, oddeliti se morajo izključno le k vojni mornarici (§ 15).

Enoletno prezenčno službo v vojni mornarici je mogoče odslužiti le na državne troške.

Enoletni prostovoljci, ki so po poklicu pomorščaki in ki po preteku prezenčnega leta narede dotični izpit, uvrsté se po uspehu tega iz-

pita v rezervo bodisi kot pomorski kadetje 2. vrste ali pa kot podčastniki.

Enoletni prostovoljci pri strojništvu pridejo po dovršenem izpitu v rezervo kot strojni podčastniki; lahko pa se jih tudi v rezervi imenuje na njihovo lastno prošnjo strojnim in obratnim elevom, če morejo doprinesiti dokaz kake tehnične višje šole, da so z dobrim uspehom dovršili oba državna izpita o gradnji strojev.

Oni enoletni prostovoljci, ki se jim pri izpitu ni priznala sposobnost za podčastniško stopinjo, služiti morajo še drugo prezenčno leto; po preteku tega leta lahko ponavljajo izpit.

Vobče pa veljajo tudi tu določila § 25 v enakem smislu.

§ 27.

Enoletni prostovoljci, ki se posvete medicinskim študijam in želé biti imenovani rezervnim zdravnikom, služiti morajo aktivno pol leta v vojaškem stanu in sicer pri pehoti ali pa kakem lovskem oddelku, drugo polovico leta pa ko so dosegli doktorsko diplomu — kot namestniki asistenčnih zdravnikov pri vojaških sanitetnih zavodih. —

Službo v vojaškem stanu je mogoče nastopiti le 1. aprilla in sicer najkasneje v onem letu, v katerem aspirant dovrši 25. leto svoje starosti. — Službo kot zdravnik pa je mogoče nastopiti 1. aprila ali pa 1. oktobra in sicer najkasneje 1. aprila onega leta, v katerem dovrši aspirant 28. leto svoje starosti.

Po zadovoljivem, končanem prezenčnem službovanju imenujejo se ti enoletni prostovoljci asistenčnim zdravnikom v rezervi, — sicer pa se prestavijo v rezervo kot njihovi namestniki.

Oni enoletni prostovoljci, ki opuste medicinske študije, ali pa jih ne dovrše do določenega

— preje omenjenega termina, odslužiti morajo eno- oziroma dveletno prezenčno službo v vojaškem stanu, pri čemur se jim všteje morda že prebita aktivna službena doba. — Nasprotno pa se onih enoletnih prostovoljcev, ki so dokončali medicinske študije, a še ne prejeli doktorske diplome ne more siliti, da odslužijo še drugo prezenčno leto.

Sicer pa tudi tu veljajo v ostalem določbe v smislu § 25.

§ 28.

Farmacevtom (lekarnarjem), ki so najkasneje do 1. marca onega leta, v katerem se izvrši njihov nabor —

a) dovršili 6 razredov gimnazije ali realke in napravili z vspehom tirocinialno izkušnjo, ali

b) dovršili štiri gimnazijske razrede in pričeli z vseučiliškimi študijami — priznati se mora ugodnost enoletne prezenčne službe kot farmaceutom.

Odslužiti pa morajo to službo šele kot diplomirani magistri farmacije ter se imenujejo po primernem in zadovoljivem prezenčnem službovanju z ozirom na določeno potrebščino v smislu organizacije medikamentnim akcesistom v rezervi, sicer pa se uvrsté v rezervo kot medikamentni praktikanti.

Vsi oni farmacevti, ki opusté svoje študije ali pa do 1. oktobra onega leta, v katerem izpolnijo 26. (točka a) oziroma 24. (točka b) leto svoje starosti, ne dosežejo diplome, izgube to ugodnost in se morajo pozvati k naknadni izvršitvi zakonite prezenčne službe — s pridržkom morebitne pravice do enoletne prezenčne službe v vojaškem stanu. —

V splošnem veljajo tudi tu določbe v smislu § 25.

§ 29.

Onim, ki študirajo živinozdravništvo, in ki so pričeli s svojimi živinozdravniškimi študijami najkasneje do 1. marca dotičnega leta, v katerem jih zadene nabor, prizna se ugodnost enoletne prezenčne službe kot veterinarjem.

Dovršiti morajo pa to službo šele potem, ko so dosegli živinozdravniško diplomo — in sicer odslužijo pri kakem konjeniškem (kavalerijskem), topniškem ali pa voznem (trên) krdelu ter se po dovršenem zadovoljivem prezenčnem službovanju imenujejo na podlagi organizatorične potrebe nižjim živinozdravnikom v rezervi, sicer pa se uvrsté v rezervo kot živinozdravniški praktikanti.

Za vse one, ki opuste živinozdravniške študije, ali pa niso dosegli živinozdravniške diplome do 1. oktobra onega leta, v katerem izpolnijo svoje 24. leto starosti, ugasne ta ugodnost ter se morajo pozvati k naknadnemu dosluženju postavne prezenčne službe, — pridržane pa so jim more-

bitne pravice do enoletne prezenčne službe v vojaškem stanu.

V ostalem veljajo določila v smislu § 25. — s to izjemo, da morejo živinozdravniki, kateri so brez sredstev, odslužiti prezenčno službo na državne troške tudi pri konjenici (kavaleriji).

§ 30.

Enoletni prostovoljci v vojaškem stanu, ki želé biti imenovani vojaškim uradnikom v rezervi, prideliti se morejo po potrebi in na lastno prošnjo po osemtedenski vojaški izučbi kakšnemu vojaškemu zavodu.

Oni, ki po preteku prezenčnega leta naredo tozadevni izpit, imenujejo se rezervnim akcesistom ali pa praktikantom.

Oni enoletni prostovoljci pa, ki tega izpita ne naredo, služiti morajo prezentno drugo leto v vojaškem stanu ter lahko po preteku tega leta izpit ponavljajo. — Dalje pa tudi v tem slučaju treba se ravnati po smislu določil § 25.

§ 31.

Kandidatje duhovskega stanu vsake postavno priznane cerkve in verske družbe, če se nahajajo ob času nabora v tem razmerju ter so potrjeni, uvrsté se na lastno prošnjo v nadomestno rezervo (§ 18 a). — Oproščeni so v svrhu nadaljevanja bogoslovskih študij v mirnem kakor tudi vojnem času vsake prezenčne službe, vojaške izučbe, periodičnih orožnih vaj in kontrolnih (preglednih) shodov.

Ravnoista ugodnost se prizna onim, ki

a) ob času uvrščenja (1. oktobra) bodisi prično z bogoslovnimi študijami ali pa so novici kakega duhovskega reda;

b) onim, ki pristopijo po končani prezenčni službi k bogoslovnim študijam oziroma jih nadaljujejo in se hočejo — enako kakor oni pod a) navedeni bogoslovci — posvetiti duhovskemu stanu. —

Ko prejmejo mašniško (duhovsko) posvečenje oziroma ko so nastanjeni v dušnem pastirstvu, premeste se iz stanja nadomestne rezerve v evidenco nadomestne rezerve.

Vsi posvečeni duhovniki oziroma dušni pastirji vodijo se ves čas njihove službene obveznosti v evidenci nadomestne rezerve; mogoče pa jih je pozvati v slučaju mobilizacije in dokler traja njihova službena obveznost — ter porabiti za dušno-pastirsko službo za celokupno oboroženo moč.

Vsi oni, kateri pred prejemom višjih blagoslovov opuste duhovski poklic, kakor tudi kandidatje duhovskega stanu, ki ne dosežejo duhovske službe v času, ki ga določijo zadevna ministerstva sporazumno z vojnim ministerstvom, izločijo se iz nadomestne rezerve — razven če ne spa-

dajo tja po svoji žrebovi vrsti oziroma kot manj sposobni, — ter morajo takoj odslužiti zakonito prezenčno službo. — Če pa ostanejo vsled žrebove vrste v nadomestni rezervi, pozvati se morajo takoj k vojaški izučbi.

Če so imeli ob času nabora pravico do ugodnosti enoletne prezenčne službe, obdrže to pravico tudi v tem slušaju.

§ 32.

Podučitelji in učitelji na javnih ljudskih šolah, meščanskih šolah in učiteljskih vzgojevališčih (učiteljskih pripravnicah), kakor tudi na javnih gluhonemnicah in zavodih za slepce — uvrste se, če se nahajajo ob času nabora v enem izmed navedenih razmerij in so potrjeni, — na lastno prošnjo v nadomestno rezervo (§ 18 b).

K vojaški izučbi pozvati se morajo ob času, ki najmanj ovira pouk.

Tekom dobe obstoječega ali pa šele nastopajočega pomanjkanja učiteljstva na ljudskih in meščanskih šolah, dovoli naj se dopust v slučaju, da so potrjeni — dokler ne dokončajo svojih študij — vsem onim gojencem učiteljskih vzgojevališč, ki so 1. marca onega leta, v katerem se izvrši njihov nabor, v zadnjem letniku kakega učiteljskega izobraževališča.

Če so potem ob rednem učnem napredku dokončali učiteljske študije z dobrim uspehom in dosegli ustanovljeno (zistemizirano) učno mesto na kaki ljudski ali meščanski šoli, naj se jim definitivno prizna preje omenjena ugodnost.

Gojenci učiteljskih vzgojevališč, ki ne predložijo pravočasno teh dokazov, pozvati se morajo takoj, da odslužijo postavno prezenčno službo, — oziroma k vojaški izučbi.

Podučitelji in učitelji, ki opusté svoj učiteljski poklic med postavno službeno dobo, izločijo naj se iz nadomestne rezerve — in pozovejo, da takoj odslužijo postavno službeno dobo, — če ravno ne spadajo v nadomestno rezervo po svoji žrebovi vrsti oziroma kot manj sposobni.

Če so imeli pa ob času nabora pravico do ugodnosti enoletne prezenčne službe, obdrže tudi v tem slučaju svojo pravico.

(Op. — Podrobneja določila glede vlaganja prošenj itd., ki so obsežna v vojnih predpisih glede ugodnosti po §§ 31 in 32, kakor tudi v sledečih §§ 33 in 34, priobčimo v posebnih člankih v prihodnjih številkah.)

(Dalje sledi.)

Vprašanja in odgovori.

36. Ž u p a n s t v o F.

V p r a š a n j e :

Imamo mnogo oseb, ki so pristojne v to občino, bivajo pa po več (čez 10 let) v drugih občinah. Kaj naj

storimo, da jih sprejmo dotične občine v domovinsko zvezo.

O d g v o r :

Opozarjamo Vas na dvoje okrožnic deželnega odbora, ki (so jih prejela vsa županstva;) tam dobite vsa pojasnila.

Vi torej zahtevate na podlagi domovinskega zakona z dne 5. decembra 1896. od občine, v kateri biva dotičnik 10 let in po dovršenem 24. letu starosti prostovoljno in nepretrogoma in ni bil med tem časom v javni oskrbi ubogih, — da ga sprejme v domovinsko zvezo.

Če tega prizadeta občina ne stori, obrnite se na dotično okrajno glavarstvo, v čegar področje spada ona občina, kjer dotične osebe bivajo.

37. Ž u p a n s t v o F.

V p r a š a n j e :

Leta 1886. se je delalo pri nas novo župnišče. Pri tem pa so ostali nekteri posestniki še s plačili na dolgu. — Ali nam je mogoče to izterjati?

O d g v o r :

V prvi vrsti bi nam morali Vi povedati, če se je za pokritje strokov za ondetno župnišče vršila v letu stavbe konkurenčna obravnava. Če se to ni zgodilo, treba je pojasniti, kdo in na kakšni podlagi je odmeril udeležencem prispevke.

Najbolje bode, če zberete vse na stavbo in proračun se nanašajoče spise deželnemu odboru, ki bode s političnimi oblastvi potrebno ukrenil. Glede izterjavanja prispevkov pa je seveda kompetentno okrajno glavarstvo.

38. Ž u p a n s t v o D. p r i K.

V p r a š a n j e :

Pri nas je bila umobolna 80-letna mati. Sin je zaprosil deželni odbor za njen sprejem v norišnico v G. in je to tudi dovolil deželni odbor. Preden pa je bila sprejeta v norišnico, bila je nekaj časa v opazovalnici ter povzročila bolniških stroškov v znesku 179 K 14 vin. ktere je plačala občina. — Sicer pri sinu nima ta mati nikakega premoženja, toda dosmrtno vzdrževanje pa ima zagotovljeno. — Ali mora res občina plačati take troške ali sin?

O d g v o r :

Sami pravite, da nima pri sinu mati nikakega premoženja, torej tudi nikake terjatve. Po našem mnenju obstoji dosmrtno vzdrževanje v hrani, skupnem bivališču, nabavi potrebne obleke in kakem morebitnem drugem priboljšku. — V tem slučaju se bode sin seveda branil — in sicer upravičeno branil plačati kake troške, ampak jih bo morala trpeti občina. Vendar pa bi bilo dobro, če se županstvo prepriča v zemljiški knjigi, če bi morda vendar bilo kaj vknjiženega v korist matere, po čemur bi občina mogla poseči v slučaju njene smrti. Prisiliti pa sina k plačilu sedaj ne bode mogoče. Obrnete se pa lahko na deželni odbor, da o zadevi uradno odloči.

39. Ž u p a n s t v o F.

V p r a š a n j e :

Nekteri gostilničarji hočejo, da jim županstvo dovoli licence za godbe in plese vsak čas po njihovi volji. — Vprašamo: Kdaj mora županstvo dati licence? Komu je naznaniti one, ki brez dovoljenja prirejajo ples?

O d g v o r :

Županstvo se nikdar ne more siliti, da mora izdati licenco, ampak jo tudi lahko odreče. Županstvo izdaja licence le takrat, kadar se kdo zanje zglašuje in plača seveda tudi predpisano pristojbino, in pa po svoji lastni previdnosti, če ne govore proti temu kaki posebni razlogi in oziri na javno varnost, nraavnost i. t. d.

Iz Vašega vprašanja pa razvidimo tudi, da hočejo dotičniki neko spošno licenco za dalje časa. — To je seveda nedopustno.

Če pa priredi kdo ples brez dovoljenja, kaznuje ga županstvo v smislu §. 58 in 59 občinskega reda, eventualno naj se obrne županstvo na c. kr. okr. glavarstvo, zlasti če se gre za prisilno izterjanje denarne globe.

40. Županstvo F.

Vprašanje:

Občinski odbor želi skleniti 10-letno pobiranje občinske naklade na vino in meso v višini 30—50⁰/₀; ali bo to mogoče? Kaj nam je ukreniti, da to dosežemo?

Odgovor:

O nakladi na užitnino od vina in mesa mora občinski odbor sklepati vsako leto posebej, ker se morejo dovoliti take naklade občinam vselej le na podlagi dejanske, za dotično proračunsko leto izkazane potrebščine. Edinole naklade na pivo in žganje se dovoljuje občinam na več in sicer na dobo do 10 let, kakor je bilo občinam razglašeno z okrožnico deželnega odbora z dne 19. okt. 1907, št. 12.470.

Če se hoče občina izogniti škodi vsled zakasnele dovolitve naklade na užitnino od vina in mesa, naj pravočasno predloži proračun, oziroma ji je dano na prosto voljo, prositi na podlagi sklepa občinskega odbora za dovolitev užitninskih doklad še pred predložitvijo občinskega proračuna.

41. Županstvo V.

Vprašanje:

Tukaj je bivala neka ženska skozi 13 let v naši občini. Letos pa je dobila 8 tednov ječe zaradi soudeležbe tatvine. Sedaj jo hoče njena domovinska občina k nam v našo občinsko zvezo vsiliti. — Ali smo jo dolžni sprejeti?

Odgovor:

Domovinski zakon z dne 5. decembra 1896. drž. zak. št. 222. ne vsebuje nikakega določila, da bi se onim, ki so bili kaznovani po že pridobljeni pravici za vsprejem v domovinsko zvezo, — odrekel ta vsprejem. — Ker pa mora o tem sklepati občinski odbor v svoji seji, bode morda na podlagi kakih drugih okoliščin vsprejem dotične osebe v domovinsko zvezo odklonil, v kar je seveda kompetenten, saj županstvo samo glede tega itak ne more samostojno sklepati. — Če se v utemeljevanju interesov Vaše občine sprejem odkloni, imela boče dosedanja občina itak pravico pritožbe, in v tem slučaju se bode po pristojnih upravnih oblastih zadeva tudi principijelno rešila.

42. Občina T.

Vprašanje:

V našem sosedstvu je nekaj vasi, ki žele pripadati pod našo občino. — Kaj naj store, da se to zgodi?

Odgovor:

Na to vprašanje pripomnimo sledeče. Pred vsem je treba dognati, če so s tem zadovoljni vsi prebivalci dotičnih vasi, da se priklopijo Vaši občini. Ako je temu tako, naj napravijo skupno vlogo bodisi na deželni odbor ali pa na okr. glavarstvo. V tej vlogi naj utemelje svojo željo in natančno navedejo vse razloge, iz katerih je zanje ugodneje biti pod Vašo občino. Vsa nadaljna poizvedovanja bodo na to vršila oblastva. Seveda se bode treba ozirati tudi na to, če ne bi taka preureditev občinskih mej provzročala preveč stroškov, ktere bi morale nositi one vasi same. Sicer pa se bode to pokazalo šele pozneje, ko bode tudi finančno oblastvo izreklo svoje tozadevno mnenje.

43. Županstvo B. B. na G.

Vprašanje:

Za nekega tukajšnega reveža smo izposlovali pri deželni vladi dovoljenje, da sme z muzikalnimi instrumenti prosjčiti in se preživljati. — Prosimo, da se nam navede tvrdka, kje se dobe taki instrumenti oziroma vzorci (ceniki)?

Odgovor:

Obrnite se v tem oziru na narodno tvrdko F. P. Zajec, zaloga ur in glasbenih orodij v Ljubljani, Stari trg. — On Vam da natančna pojasnila in pošlje cenike.

44. Županstvo M.

Vprašanje:

Tukajšni občinski odbor je sklenil v seji dne 25. marca 1906. doklado na žganje pobirati skozi pet let po 20 v. na liter, kar je visoki deželni odbor tudi odobril. Nato pa so se žganjetoči pogodili z občino, da plačujejo letno pavšalni znesek po 300 K. Plačali so dve leti, sedaj pa so se uprli, V proračun je že vstavljena svota 300 K. Kaj naj storimo v tem slučaju?

Odgovor:

Ako se je občina s prodajalci žganja glede letne odkupnine pravoveljavno pogodila za 5 let, jih potom sodišča lahko prisili k izpolnitvi pogodbe. Če pa ni gotovosti, da bo občina pravdo dobila, bo najbolje, da začne v lastni režiji pobirati naklado in se pri tem ravnati po ukazu c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 31. dec. 1904, št. 24.743, dež. zak. št. 1 iz leta 1905. — Ker pa niste v svojem poročilu navedli, v kakšni obliki je sklenjena pogodba med občino in žganjetoči, nismo v stanu, dati Vam podrobnejih navodil.

Brez vsakega dvoma pa je, da bode te naklado prejeli na ta ali oni način, ker je bila postavno sklenjena in sklep po odločilnih faktorjih odobren in potrjen. — Mi bi Vam le svetovali, da še enkrat poskusite izlepa poravnati sporno zadevo.

45. Županstvo občine Trata.

Vprašanje:

Občinski odbor občine Trata je v svoji seji dne 20. jan. t. l. sklenil sledečo resolucijo: »Visoko c. k. naučno ministrstvo se pozivlja, da nemudoma ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani, obenem pa protestira proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu s stališča interesov slovenskega naroda.«

Navedeno resolucijo je županstvo odposlalo na c. kr. naučno ministrstvo na Dunaju. Ker je pa županstvo sedaj čulo od neke strani, da se resolucija ni poslala na pravo mesto, prosimo odgovora, če je bil pravi naslov, oziroma kako naj se napravi, da se potem še enkrat odpošlje?

Odgovor:

Predvsem bodi pojasнено, da naučno ministerstvo samo nima pravice ustanoviti slovenske univerze, ampak je staviti predlog stvar skupne centralne vlade. — Naučno ministrstvo je gotovo odstopilo Vašo resolucijo ministrstvu notranjih zadev; za vsak slučaj pa pošljite enako vlogo še temu ministrstvu. Za ustanovitev univerze pa je treba, da je zakon sprejet potom legislative, torej od državnega zbora. Zato pošljite to resolucijo tudi slovenskim državnim poslancem oziroma »Slovenskemu klubu«. (Op. ured. — Ker je v vsakem oziru potrebno, da so gospodje poslanci poučeni o vseh sklepih občin, priporočamo, da se pošiljajo slične resolucije v prvi vrsti njim, da se morejo vedno opirati nanje. — Sicer pa smo to že priporočali v eni zadnjih števil.)

46. Občina F.

Vprašanje:

Imamo občinskega ubogega, ktereга občina popolnoma oskrbuje ter plača za njegovo hrano mesečno po 16 K. Dotičnik pa je imel na nekdanjem svojem posestvu, ktero je izročil drugi osebi, vknjižen prevžitek. To posestvo je bilo prodano potom sodnije na dražbi. Za užitek omejenega pa je sodnija uložila v hranilnico njegov del, tako da vleče dotičnik obresti in del kapitala vsako leto 100 K; star je 80 let.

Ali bi si mogla občina ta denar vzeti in kako ima postopati, da to doseže?

Odgovor:

Ta denar, ki je deponiran pri sodišču, kot užitek ni podvržen eksekuciji, torej občina po dotičnem denarju ne more poseči. Ker pa ima dotičnik glasom poizvedb pri sodišču pravico vsako leto sprejeti 114 K, občina pač lahko uvažuje, ali ne bi kazalo dovoljeno občinsko ubožno podporo po 16 K na mesec primerno znižati dotlej, da dotični porabi ves pri sodišču deponirani užitek ekvivalent. Za slučaj pa, da bi mož umrl, predno je porabil ves deponirani denar, se opozarja županstvo na zadnji odstavek §. 7 zakona z dne 28. avg. 1883, dež. zak. št. 17, po katerem gre občini pravica zahtevati, da se ji povrnejo oskrbni troški iz eventuelne zapuščine ubogega, kateri je bil ob času svoje smrti ali pa že popred v občinskem oskrbovanju.

47. Občina Fara, (Kočevje).

Vprašanje:

Našim krošnjarjem so bile v letih 1904, 1905, 1906, predpisane občinske doklade na krošnjarsko dovoljenje. Ta denar pa je pobirala kočevska mestna občina. — Ali bi mogla tukajšna občina ta denar dobiti nazaj od kočevske mestne občine? Kaj nam je storiti, da ga bo mogoče dobiti?

Odgovor:

V smislu člena I. št. 6 izvršilnega predpisa k I. poglavju zakona z dne 25. okt. 1896. drž. zak. št. 220 se je imel davek od krošnjarstva predpisovati v oni davčni občini, kjer ima predpisujoče davčno oblasvo svoj sedež, torej se je tudi v ondotni občini prebivajočim krošnjarjem predpisoval davek v občini Kočevje, ktera je bila seveda upravičena pobirati na ta davek občinsko doklado.

Vsled pritožb prizadetih občin pa je bil razglasom c. kr. finančnega ministrstva z dne 27. okt. 1905, drž. zak. št. 168, člen 61 št. 6 prejenavedenega izvršilnega predpisa spremenjen tako, da se ima od 1. januarja 1906. dalje davek od krošnjarstva takrat, kadar ima krošnjar svoje bivališče v občini, ležeči v okolišju pravico za krošnjarstvo podeljujočega političnega okrajnega oblastva — predpisati v občini, v kateri krošnjar prebiva.

Iz tega razvidi županstvo, da ne more zahtevati od kočevske občine povračila občinske doklade na davek, predpisan v ondotni občini bivajočim krošnjarjem za čas do 31. decembra 1905, pač pa je upravičeno to storiti za čas od 1. januarja 1906 dalje. — Za pojasnilo o tem, če se je za kočevsko občino taka občinska doklada pobirala tudi še po 1. januarju 1906, naj se obrne županstvo na c. kr. davčni urad v Kočevju.

Iz državnega zbora.

Vojaški novinci. Po precej burni debati je parlament dovolil letošnji rekrutni kontingent, — torej se bodo sedaj izvršili redni vojaški nabori. — Število vojaških novincev se že 21 let ni zvišalo za stalno armado, zato je vlada tudi letos zahtevala enako število in sicer skupaj 103.100 mož. — Od teh odpade na Avstrijo 59.024 za stalno armado in 19.240 za deželno brambo. — Kmetiški poslanci so zahtevali, da se vpelje pri vojaki poljedelski pouk, da se zalaga armada z domačimi pridelki in izdelki itd. — Domobranski minister je obljubil, da se tudi letos opustita orožni vaji v 11. in 12. letu. Upanje je dalje, da vlada že letos jeseni predloži načrt zakona za dveletno

vojaško službo. — Zahtevalo pa se bode vsled tega najmanj 125 tisoč novincev na leto.

Vipavska železnica. — Poslanec Žitnik in tovariši so zopet vložili predlog, naj se podaljša Vipavska železnica od Ajdovščine dalje do primerne postaje južne železnice ali pa zveže z državno železnico pri Stanjelu.

Dopisi.

Županstvo trške občine Rečica nam je poročalo, da je ta občina dne 4. prosinca t. l. odposlala na naučno ministerstvo brzojavko sledeče vsebine dobesedno:

Naučno ministerstvo, Dunaj.

Trška občina Rečica ogorčeno ugovarja proti samovoljnosti preminulega ministra Marchet ustvariti nepotrebnega okrajnega šolskega nadzornika nemškim šolam slovenske Štajerske.

Nasprotno temu na dnevni red: Slovenske srednje šole in vseučilišče! Preziranje dovolj. Vsaka sila do vremena!!!

Pridružujemo se želji te slovenske občine, naj jo posnemajo tudi druge, kakor tudi krajni šolski sveti.

Pričakujemo tudi več dopisov od drugih strani.

Razne vesti.

Enketa deželnih odborov o deželni nakladi na pivo. — Posvetovanje se je vršilo koncem minulega meseca na Dunaju v svrhu enotnega postopanja deželâ pri nakladi na pivo. Izmed slovenskih dežel so bile zastopane Kranjska, Goriška in Istra. — Povdarjalo se je, kako večje pivovarne uničujejo manjše. Na Nižjeavstrijskem je v kratkem času padlo število pivovaren od 68 na 56. — Dostikrat so krčmarji le dninarji pivovaren, ki je njihov ves inventar, a vsled tega se zgodi, da dežela sploh ne pride do svoje naklade, ker krčmar ničesar nima, kapitalistu pa ni mogoče ničesar vzeti. — Svehatska pivovarna sama ima že 1167 krčmarskih koncesij. — Zastopnik Kranjske je zahteval, naj se določi naklado 4 K na hektoliter. Ta predlog pa je bil stavljen v smislu enquete Kranjskih vinorejcev, kjer so zlasti Vipave in Belokranjci zahtevali, da se zviša naklada na pivo v korist domači vinski produkciji. —

Razdolžitev kmetij. — Član gosposke zbornice dr. pl. Grabmayr je izdelal zanimivo poročilo o reformi kmetijskega realnega kredita. — Tam so obsežene resolucije, naj vlada izdela okvirni zakon, ki naj določa, da se vknjiženi dolgovi na poljedeljskih in gozdarskih posestvih ne smejo poljubno odpovedovati. Izjeme glede neodpovedljivosti in odplačljivosti so dovoljene le za vknjižene terjatve najozžjega sorodstva posestnikov. — Vknjižene terjatve javnih denarnih zavodov bi se morale spremeniti v odplačljive v anuitetah najkasneje tekom 60 let. — Če se posestvo proda, je mora kupec osvoboditi vseh dolgov. — Kdaj stopi taka postava v veljavo za do-

tično deželo, naj določijo deželni zbori. — Če se napravi deželna banka, bode posledica, da pridejo na mesta hipotekarnih pogojev javni denarni zavodi, n. pr. deželne hipotečne banke, in pa da bodo padle sedaj previsoke obrestne mere. — Treba pa bode tudi, da se v postavo sprejme določilo o zmanjšanju stroškov za vknjižbe in izknjižbe. —

Slovenski napis na železniški postaji. — V Žirovnici na Gorenjskem je na ondolni železniški postaji čakalnica občinska last. Po znanih septemberskih dogodkih je ukazal tudi vrli brezniški župan preslikati nemški napis pri čakalnici. Zato je napravilo državno pravdnštvo proti njemu tožbo. Ker pa je ravnal g. župan v smislu sklepa odčinskega odbora, da morajo biti vsi napisi v občini samoslovenski, mu nista mogla do živega niti sodbena niti okrajno glavarstvo. Nato je železniška uprava hotela zvito vjeti župana. Pripeljala sta se iz Ljubljane dva gospoda, oba Nemca, in ga vprašala koliko odškodnine zahteva občina, če se izsledi krivca. Vrli župan pa je odgovoril, da je on ukazal prebarvati napis. Ko pa sta trdila, da napis mora biti dvojezičen, odgovoril jima je župan, zakaj pač tudi železnica pri nas nima dvojezičnih inženirjev? —

Nato je železnica dala samolastno zopet napraviti nemški o-slovenski napis, občini pa poslala račun, ki ga je ta seveda hvaležno vrnila.

Obenem je protestirala in naznanila, da se v enem mesecu obesi samoslovenski napis, če železnica ne prevzame čakalnice v svojo upravo. — Ker je rok potekel brez uspeha, visi danes tam samoslovenski napis »Žirovnica« vkljub temu, da je železnica še enkrat hotela delati zapreke, a je župan direkciji zapretel s tožbo radi motenja posesti. — Tako je prav!

Ribarske zadrage in tovarne v avstrijskih primorskih deželah v letu 1908. Bilo je v Furlaniji, Istri, Trstu in Dalmaciji 43 tovarn za prirejanje sardel, in sicer 18 v Furlaniji, Trstu in Istri, — 25 pa v Dalmaciji. Ribarskih zadrug je bilo 74. Tekom zadnjega leta je bilo v Jadranskem morju vjetih rib v vrednosti 3 milijone 095.490 kron. — Precejšno bogastvo pod vodo!

Kranjske vodne sile. Deželni odbor je sklenil, da se sestavi kataster vseh studencev in vodnih sil Kranjske dežele, ki bi se dale vporabiti bodisi za preskrbo pitne vode, bodisi kot gonilne moči v tehnične svrhe.

Slovenci, ne v Ameriko! Družba sv. Rafaela v New-Yorku za slovenske izseljence v Ameriki poroča: Zadnje čase se je število slovenskih izseljencev v Ameriko silno pomnožilo, samo v mesecu januariju jih je prišlo nad 1000. Toda v Ameriki so še splošno jako slabi časi. Iz raznih naselbin prihajajo poročila, da se slabo dela in še slabše zasluži. Veliko tisoč jih je brez dela. Zato »Družba sv. Rafaela v Ameriki« resno svari vse rojake v domovini, naj ne vrjamejo lažnjivim poročilom »o boljših časih v Ameriki«.

Koliko jih je, ki bi raje danes šli domov, kakor jutri, samo da bi imeli s čim! Zatorej počakaj doma in ne sili sam v lastno nesrečo! Ako pa se bodo časi v resnici izboljšali in se bo odprlo delo, bo pa »Družba sv. Rafaela« prva, ki bo to vest sporočila v domovino za one, ki hočejo na vsak način v Ameriko.

Pripomnimo, da stopi podružnica Rafaelove družbe v Ljubljani v zvezo z ono v Ameriki, torej bo dajala pojasnila tudi Rafaelova družba v Ljubljani.

„Boj za slovensko vseučilišče.“ Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki jo je izdala »Slovenska dijaška zveza«. — Knjižica obsega 80 strani in velja posamezen izvod 50 vinarjev; — če se pa naroči vsaj po 10 iztisov skupno, velja izvod le 30 vinarjev.

Ker je cena za tako obširno knjigo z zanimivo vsebino gotovo malenkostna, naj bi se knjižica razširila povsod v slovenskih krajih do najoddaljenejših gorskih vasi in čitali naj bi jo v vsaki kmetski hiši. — Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Slovenski denarni zavodi in varnost hranilnih vlog. Vsled napetega političnega položaja in preteče vojne jeli so ljudje dvigati po naših hranilnicah in posojilnicah hranilne vloge — v svojo lastno škodo. — Nele, da jim leži doma denar mrtev, ampak nevarnost je zanj, da bode ukraden, izgubljen itd. — Sicer bi pa bil denar v hranilnici popolnoma varno naložen, kajti nobena državna oblast nima pravice do tega denarja. — Dolžni smo tudi mi, da svarimo ljudstvo, naj pusti denar varno naložen v hranilnicah, ne pa morda zašit v nogavico za kako strešino itd.

Slovenski denarni zavodi jamčijo za vsestransko varnost.

Prepoved ženitve — pijancem. Amerika v marsičem prekaša moderno Evropo. — Nedavno so prinesli časopisi vest iz Springfielda, Ill., da je dobila ondolna postavodaja v odobritev zakonski predlog, ki določa, da se ne smejo poročiti oni mladeniči, ki pohajajo salone (krčme). — Dostični zastopnik, ki je vložil predlog, ga je vtemeljeval s tem, da je pijancem nemogoče vzgojevati rodbino. — Med pijance pa bi se potom zakonu prišteval vsakdo, ki je na leto dvakrat pijan. — Skoro gotovo bo ta predlog tudi sprejet. — Po naših mislih bi tudi pri nas ne bil odveč kak sličen predlog, posebno pa zakon, da občine notoričnim pijancem ne bi smele dajati ženitvenega dovoljenja.

Važno za izseljence v Ameriko! — Družba Sv. Rafaela v Ameriki naznanja: Pred nekaj tedni je izdal trgovski tajnik Strauss posebne odredbe glede izseljencev, ki so stari manj kot 16 let. — Noben izseljenec, ki še ni star 16 let in ne pride v Ameriko v spremstvu starišev, se ne sme pustiti v deželo. — Vsak izseljenec pod to starostjo in brez spremstva starišev se bode zavrnil nazaj v domovino. — V prepornih slučajih bo odločil tajnih Strauss v Washingtonu, kaj naj se zgodi. — Izvzeti so slučajji, če otroci potujejo k svojim starišem.

Povod tej odredbi je bil, da je ameriška vlada izvedela, da so neke družbe pouličnih snažilev čevljev uvažale veliko dečkov pod 16 leti, z kterimi so potem ravnale kakor s sužnji in so preiskave odkrile žalostne stvari. Ameriška »družba Sv. Rafaela« pozivlje vsled tega rojake, ki bi hoteli svoje ali pa otroke sorodnikov dobiti tja, naj se obrnejo na to družbo, da bo misijonar že naprej posredoval pri komisiji v izogib nepotrebnim stroškom.

Pokadilo se je v Avstriji l. 1908 nič manj kot celih 247 milijonov kron, — pet in pol milijona več kot lani. — Vsega skup se je pokadilo v Avstriji 1 milijardo, 228 milijonov, 518.583 samih smodk, in od tega števila samo na Češkem

422 milijonov, 488.480; — na Nižjeavstrijskem 318 milijonov, 465.803; na Moravskem 120 milijonov 731.352. — Smodčič (svalčič = cigaret) pa se je pokadilo štirikrat toliko kot smodk (cigar) in sicer: štiri milijarde, 497 milijonov, 333.802. —

Kako ogromno narodo to premoženje gre po dimu v zrak, da napolni nikdar site državne blagajne! —

Število zdravnikov v Avstriji, Bosni Hercegovini l. 1908. — Razdelitev po kronovinah kaže sledečo statistiko, pa tudi — kje je najboljše prekrbljeno za javno zdravstvo. — Imele so: Nižjeavstrijska 3674 zdravnikov; Zgornjeavstrijska: 404; Solnograška: 134; Štajerska: 713; Koroška: 149; Primorska: 378; Kranjska: 111 (torej razmeroma najbolj zanemarjena!) Bukovina: 159; Tirolska in Predarelska: 644; Češka: 2953; Moravska: 989; Šlezija: 252; Galicija: 1462; Dalmacija: 138; Bosna in Hercegovina: 118. — Vseh skup. 12.278. — Glavna mesta so štela zdravnikov: Dunaj: 2946; Linz: 68; Solnograd: 48, Gradec: 269; Celovec: 41; Ljubljana: 47; Trst: 192; Inmost: 112; Praga: 499; Brno: 183; Tropava: 45; Lvov: 334; Černovice: 72 in Zader 17. —

Podpore članom rodbin onih vojakov, ki so pozvani pod orožje. — Vojno ministerstvo je izdalo naredbo, glasom ktere imajo rodbine vseh tistih mož pravico do državne podpore, ki so že dovršili prezenčno službo in so bili pozvani pod orožje. Taka podpora gre soprogam, otrokom, staršem, starim očetom in materam, bratom in sestram, če so jih vzdrževali vsaj po večini oni, ki so bili pozvani k vojakom. — Ta podpora obstoji v prispevku za vzdrževanje, — za one pa ki ne bivajo v lastni hiši, ampak plačujejo najemščino, tudi v prispevku za stanarino. — Prispevek za najemščino znaša polovico prispevka za vzdrževanje. Otroci v starosti manj kot osem let imajo pravico do polovice te podpore. Skupne podpore članom rodbine onega, ki je bil pozvan pod orožje oziroma pridržan v vojaški službi, ne smejo presežati zaslužka, ki ga je povprečno dobival v svojem bivališču. — Pravice do te podpore od strani države pa ne odpravi ali zmanjša okolnost, da dobivajo podpirane osebe še kako drugo podporo, bodisi občinsko ali pa zasebno.

Prošnje je treba vložiti pri politični oblasti (okrajnih glavarstvih, — v Ljubljani pri mestnem magistratu) ter so kolk a in poštnine proste.

Treba pa je zapisati na ovitek: »Zahteva podpore za potrebno rodbino pozvanega v vojaško službo. — Na podlagi § 20 zakona z dne 13. junija 1880, drž. zak. št. 70 poštnine oproščeno».

Za one, ki so bili pridržani v vojaški službi in sicer: 1.) po končani 3 letni prezenčni dobi oni, ki bi morali biti odpuščeni 30. septembra 1908 in 2.) nadomestni rezervisti, ki so bili pozvani 1. (3.) oktobra, a niso bili odpuščeni 28. novembra 1908, pri z n a s e p o d p o r a o d 1. j a n u a r j a 1909 n a d a l j e, — onim dopustnikom pa, ki so bili vnovič pozvani pod orožje — o d d n e v a, ko so zapustili svoje bivališče. — Podpore se izplačujejo v naprej in sicer za vsakih 15 do nadaljnih 15 dni. — Zaostale podpore pa se morajo zahtevati in takoj nakazati. — Vse rodbine, ki imajo pravico do njih, naj jih takoj zahtevajo. — Opozarjamo županstva, naj prebivalstvo primerno podučje.

Deželni odbor in finančna prokuratura. V eni izmed zadnjih števil »Občinske Uprave« smo ob kratkem opisali delokrog finančnih prokuratur, kakor se nahaja tudi v Ljubljani.

Ta pa rabi v uradovanju izvzemši nekaj malo direktnega občejanja s strankami le nemški »uradni« jezik. Obnaša se s tem tako, kakor bi zanjo ne eksistirala člen XIX. državnih temeljnih zakonov, ampak kakor bi bila kak ponemčevalen zavod z očitnimi germanizatoričnimi tendencami. — Vsled tega jo je pozval deželni odbor kranjski da mora vedno, kadar zastopa deželni odbor, rabiti proti strankam slovenski jezik. Nato je odgovorila finančna prokuratura, da »v neposrednem občejanju s strankami večinoma« (!) rabi slovenščino in da smatra to »kot entgegenkommenden Standpunkt«, ki ga tudi v bodoče ne opusti.

Če toraj ti gospodje s kmetom, ki nemščine ne razume, spregovore kako slovensko besedo, smatrajo to kot veliko milost. Da bi pa slovenskim strankam, ki nemščine ne razumejo, pisali slovenski, o tem niti slišati nočejo. —

Kranjski deželni odbor ni mogel molče požreti tega izzivanja. Zato je na predlog g. dr. Pegana sklenil, da doslej sploh več ne reflektira na zastopstvo c. kr. finančne prokurate in si bo na drug način pomagal. Saj finančna prokuratura služi od pravi kakor advokat, ker si tudi troške zaračuni vedno po odvetniškem tarifu, dasi njeno zastopstvo ni vedno najboljše. Žalibog, da so cerkve po zakonu še vedno prisiljene, biti zastopane le po finančni prokuraturi. — Mi pa upamo, da bodo slovenske občine, v kolikor pridejo po zakonu v dotiko z finančnimi prokuraturami, znale braniti pravice slovenskega jezika, sledeč vzgledu in sklepu deželnega odbora, ki je kot bomba počil v ta nemškutarski urad.

Občinska hranilnica. Preteklo je že več kot pol leta, kar je nad 20 večjih kranjskih občin vložilo na notranje ministerstvo vlogo s pravili glede ustanovitve »Občinske hranilnice.« — Rešitve pa še do danes ni. — Ta hranilnica je v gospodarskem oziru nujno potrebna. Kranjska še nima deželnega hipotečnega zavoda; s hipotečnimi posojili na amortizacijo se peča le nekaj mestnih hranilnic. Od tod prihaja zlo, da dajo tudi kmetske hranilnice in posojilnice hipotečna posojila, kar pa je škodljivo že za to, ker se večje svote že itak skromnega kmetskega kapitala za dolgo časa zabijejo ter se ne morejo porabiti za kmetijski napredek in obrtna podjetja. — Pri snovanju »Občinske hranilnice« se gre za odlično gospodarsko stvar, a odlašanje vlade vzbuja sum, da igrajo politične spletke svojo vlogo in da vlada pod pritiskom nekterih nam sovražnih elementov noče v gospodarsko povzdigo Slovencev ničesar storiti. — Zato je v državnem zboru posl. dr. Krek vložil na ministra za notranje zadeve interpelacijo, ali hoče preskrbeti, da se vloga, tičočna se ustanovitve »Občinske hranilnice« v Ljubljani nemudoma in pravično reši, —

Zakon proti zatiranju živinske kuge.

Dne 23. marca letos je poslanska zbornica pričala razpravo o načrtu novega zakona proti zatiranju raznih živinskih kug. — Opravičene se čutimo, da tudi mi v svojem listu poročamo o

tem, saj so povsod po naših občinah živinorejci, razven tega pa je županstvom ravno v živinoreji in v prometu z živino odkazan precejšen, in to važen delokrog bodisi pri nadzorovanju sejmišč ali pa izdaji živinskih potnih listov, itd. — Poročevalec o gori omenjeni predlogi — slovenski poslanec g. vodja Povše je med živahnim odobravanjem pojasnil potrebo in koristi novega zakona za živinorejce in tudi za konsumente. —

Sedanji skoro 30 let stari zakon proti živalskim kužnim boleznim je jako pomanjkljiv. — Načrt določa, da more vlada v sili porabiti tudi občinske, deželne in druge živinozdravnike. — Tretji odstavek zakona govori o živinskih potnih listih. — Novi zakon bode dovoljeval olajšave, ako ni opravičena nevarnost okuženja. Ostrejši pa je § 9, ki določa, da mora živinozdravnik na sejmiščih pregledati živino. Le izjemoma bodo smele živino nadzorovati tudi druge osebe. — Posebno važen za živinorejce bode odstavek, ki določa odškodnino za uradno pobito živino. — V slučaju kuge na gobcu in parkljih bode dovoljevala država odškodnine 90 odstotkov vrednosti, v drugih slučajih pa dve tretjini. — Za prašiče bode država dovoljevala 95 odstotkov, za plemenske prašiče pa celo 25 odstotkov več kakor je bila cenjena vrednost. Le takrat se ne izplača odškodnina, ako je posestnik vedoma zakrivil razširjenje kuge. Stroge pa bodo kazni radi prekoračenja zakonskih odredb. — Občinam priporočamo, naj si takoj nabavijo dotični zakon, kakor hitro izide. —

Gospodarstvo.

Mlekarski tečaj na Vrhniki. Ta tečaj priredi deželni odbor in bo trajal od 1. aprila do 15. septembra letos. Troški za tečaj, v kolikor ne bo pokritja, se poravnajo iz deželnega kulturnega zaklada. Šest učencev iz Kranjske se sprejme brezplačno, šest pa proti plačilu po 100 kron. Stari smejo biti vsaj 16, a ne nad 35 let; večči morajo biti branja, pisanja in računanja, zraven pa zdravi in krepki. Prednost imajo taki, ki so že praktično delovali.

Živinorejski tečaj. Tečaj za voditelje živinorejskih zadrug je priredila »Zadružna zveza« v Ljubljani ter je lepo uspel. Posestniki so prišli do prepričanja, da po sedanjem načinu živinoreja prepočasi napreduje, zato so se jeli združevati. Naš kmet se hoče učiti in napredovati, le dati se mu mora prilika. Danes imamo na Kranjskem sedem živinorejskih zadrug, a se jih snuje še večje število.

Očistite drevje gosenic in gosenčnih zaleg! Malomarnost posameznikov v tem oziru je naravnost kričeča. — Rajši imajo, da obglodajo gosenice sadno drevje v dobri cvetja s cvetom vred, in da jeseni mesto zrelega sadja gledajo prazne veje, kakor pa bi si začasa, vzeli toliko truda,

da porežejo in sežgo vejice z gosenično zalego. Sedaj je še čas zato. — Opozarjamo naša županstva, da je tudi njihova dolžnost, skrbeti za to, da se takoj očisti sadno drevje gosenic, v kolikor se še ni zgodilo in dokler je čas zato. — Na Nižjeavstrijskem n. pr. nalaga deželni zakon županstvom dolžnost, da puste sama, na troške gospodarja seveda, očistiti vsa drevesa, če jih noče lastnik sam. — Pri nas je določen rok do 15. aprila, toda ponekod bode takrat že malo pozno, ker toplota solnca gosenice kmalu vzbudi. —

Za živinorejce. — Deželni odbor bode podpiral nakup plemenskih bikov na ta način, da se bodo živinorejske zadruge, ki žele nakupiti bike - plemenjake, obračale na deželni odbor, ki prevzame za nakup polovico troškov; polovico pa mora plačati dotična zadruga. Deželni odbor pa plača tudi troške za pot enemu odposlancu zadruga. Posamezniki dobivajo od dežele eno tretjino cene. — Deželni živinorejski nadzornik pojde kot posvetovalni strokovnjak in voditelj z živinorejci. — Takim potovanjem pridružijo se lahko tudi drugi živinorejci, ki si žele nakupiti krav. — Pazilo se bode pri nakupu osobito na to, da se goje samo pasme, ki so primerne dotičnim krajem.

Svarilo kranjskim čebelarjem. »Perutninar« je priobčil inserat, v katerem nekdo hvali laško čebelo. — Zato svari slovensko čebelarstvo vse slovenske čebelarje, posebno pa začetnike, naj se ne pusté zapeljati, da bi nakupili laških čebel. S tem bi napravili le samim sebi škodo, pa tudi drugim čebelarjem. Čebele bi se kmalu križale, a potem kot križanke nimajo nič več tiste vrednosti in ne lastnosti, kot prave kranjske. — Saj je znano, da imajo kranjski čebelarji tako čebelno pleme, kot ga ni dobiti na vsem svetu, zato naj bodo ponosni in veseli, pa ne kvarijo plemena.

Književnost.

Prvi slovenski blok-koledar in zapisnik. Dosedaj smo morali rabiti le nemške koledarje te vrste, sedaj pa je založila »Slovenska knjigarna in papirnica« g. I. Gorenjca v Trstu, ulica Valdriivo 40, tak koledar z zapisnikom, čegar potreba je bila že davno občutna. — Uporaben bo ta koledar tudi za naša županstva, ker si na njem lahko zabeležijo važne zadeve ob gotovih dneh, kakor uradne dneve, oglede itd. — za celo leto naprej. — Poleg tedenskih lističev ima tudi vsakodnevne lističe, ki se odtrgajo. — Vljub okusnemu izdelku je cena nizka: stane le 1 K 20 v.

Priporočamo!